

Daar is helemaal niets

Een fietstocht naar Cabo Finisterre

Coen Rams

Kaap Finisterre heeft voor veel pelgrims een mysterieuze klank en de rots is voor velen het definitieve einde van hun camino. Wat vinden ze er, daar aan het einde van de wereld?

Dicht bij Plaza de Galicia in Santiago de Compostela stopten we voor een rood verkeerslicht. Op de stoep stonden een aantal mensen te wachten tot ze over konden steken. Een van hen riep me toe in het Nederlands: 'Jullie moeten hier oversteken. De kathedraal is daar.' Ze wees met haar arm naar de overzijde van de straat. Toen ik haar vertelde dat we daar al waren geweest en dat we terugkwamen van de

kust, riep ze boven het lawaai van het verkeer uit: 'Daar is helemaal niks.' Ze keek daarbij triomfantelijk naar enkele mensen die bij haar stonden. Nog voor ik kon antwoorden, stak ze voor mijn fiets de weg over en verdween in de richting van de binnenstad. Nog één keer keek ze om met een glimlach van oor tot oor.

Op dat moment was ik te verbouwereerd om te antwoorden. Was onze tocht naar Cabo Finisterre (Galicisch: Cabo Fisterra) tevergeefs geweest? Hadden mijn vrouw, haar nicht en ik ons de moeite kunnen besparen?

Legende

Twee dagen daarvoor waren we vanuit de *al-*

Cabo Finisterre. Foto: Jasper Koedam

bergue in Santiago vertrokken in de richting van Padron. De eerste kilometers kostten de nodige moeite en het drukke autoverkeer in de ochtendspits maakte de tocht er niet eenvoudiger op. Maar naarmate we Santiago verder achter ons lieten, kwamen we weer terecht in het rustgevende landschap van Galicië. Na Pontevea passeerden we regelmatig *horreos*, de typische graanschuren van dit gebied, en genoten we van de stilte van het landschap en de rust om ons heen.

In Padron stopten we voor een *café con leche* en daarna reden we over de brug naar de Fuente del Carmen. Volgens de legende zou op deze plaats het lichaam van Jacobus aan land zijn gekomen en op het monument staat dan ook een afbeelding van deze gebeurtenis. Hier komt van oorsprong ook het symbool van de jakobsschelp vandaan. Pelgrims namen van hier de schelpen mee naar huis, die door de eeuwen heen het symbool zijn gebleven van de pelgrimstocht naar Santiago de Compostela. Sinds de middeleeuwen is de kustlijn een stuk verder komen te liggen, zodat we verder reden naar Noia. Na het nodige klimwerk kwamen we inderdaad in deze plaats aan, lunchten in een plaatselijke bar en reden door naar Serra de Outes. Daar zagen we voor de eerste keer tekenen dat we in de buurt van de kust kwamen. Het was eb en langs de weg die we reden, waren slikken en schorren zichtbaar.

Tijdens de klim naar Pino do Val kreeg ik last van mijn lies, zodat we besloten om in Olveiroa een plaatsje te bemachtigen in de albergue. Deze was overvol en we werden doorverwezen naar een pension iets verderop. Daar konden we onze intrek nemen in de laatste kamer die beschikbaar was. We betaalden een redelijke prijs, inclusief avondeten en ontbijt. Na een warme douche en een koel glas bier was de pijn in mijn lies verdwenen. Waren we te vroeg gestopt?

Amazing Grace

De volgende ochtend vertrokken we vol goede moed in de richting van Finisterre. Net buiten het dorp ontmoetten we twee caminobekenden en na een korte begroeting reden we door naar de kust. Bij het plaatsje Cee zagen we voor de eerste keer de zee. Voor ons lag een *costa*, zoals een *costa* nog zou moeten zijn: idyllisch en zonder hoge torenflats en grote hotelcomplexen. Kleine rustieke dorpjes met bootjes die liggen te dobberen op het water.

Een eindje verderop dronken we koffie op een terras bij het strand, samen met het echtpaar dat we eerder die dag waren tegengekomen. We vertelden elkaar over onze ervaringen, vanaf het moment dat we ze voor de laatste keer hadden ontmoet. Zij waren op dezelfde dag als wij aangekomen in Santiago en hadden op de camping aan de rand van de stad gekampeerd. Zij hadden in het dorp voor Olveiroa overnacht en waren nu ook op weg naar Cabo Finisterre. Het voelde goed en na deze korte stop reden we door in de richting van de kaap. Op de parkeerplaats wachtten we op elkaar en daarna liepen we naar de vuurtoren iets verderop. We maakten nog wat foto's en vervolgens gingen we naar de klip achter het gebouw. Op het moment dat ik naar beneden liep, haalde mij een wandelaar in die naar een groot wit kruis liep dat daar was geplaatst. Vlak ernaast legde hij zijn rugzak neer, haalde er een trompet uit en speelde *Amazing Grace*. Toepasselijker kon het voor mij op dat moment niet zijn. Juist op het moment dat ik daar was. De Nederlandse vertaling met als eerste regel 'waarheen leidt de weg die we moeten gaan', had voor mij maar één antwoord: hier en nu. Het maakte alle inspanningen meer dan de moeite waard.

De trompettist stopte na afloop van zijn serenade het instrument terug in zijn rugzak en maakte aanstalten om weer naar boven te lopen. Ik sprak hem aan. Hij sprak Engels en ik vertelde hem hoezeer ik zijn stukje muziek

Kaap Finisterre met in de verte de vuurtoren. Foto: Tieleke Huijbers

waardeerde en hoe toepasselijk ik het vond. Ook legde ik hem uit dat de Nederlandse vertaling een andere betekenis had dan het diep-religieuze Engelse gedicht van John Newton. Hij knikte beleefd en liep terug naar boven. Ik bleef achter, nog steeds onder de indruk van deze ervaring.

Op een rots iets verderop stonden een paar bronzen schoenen en daaromheen zag ik een aantal zwartgeblakerde plekken. Hier verbrandden pelgrims hun kleding waarmee ze symbolisch afrekenen met de fouten uit hun verleden. Ik had een paar versleten sokken bij me en samen met de kniebandages van een wandelaar stak ik ze in brand. Het brandde aanvankelijk niet goed, maar uiteindelijk zorgde een fel vuurtje ervoor dat van de stukken textiel nog een smeulend hoopje as overbleef.

Chocoladeschelpen

Cabo Finisterre is een opmerkelijke plek. De

naam is afgeleid van het Latijnse Finis Terrae: het einde van de wereld. Er wordt beweerd dat de kaap deze naam kreeg van de Romeinen, die dachten dat de westelijke wereld tot aan het einde van dit schiereiland reikte. Het is bovendien een deel van een kust die Costa de la Muerte heet: de kust van de dood. Een verraderlijke plaats waar menig schip is vergaan.

Een ander verhaal vertelt, dat Jezus Jacobus naar het einde van de wereld had gestuurd om het geloof te verkondigen, en laat nou deze plaats het einde zijn van een eeuwenoude Keltische sterrenweg die al bestond toen Jezus nog niet eens geboren was. In de hedendaagse *new age*-beweging speelt deze plaats eveneens een rol. Kortom een bijzondere plaats die voor menigeen een bezoek meer dan waard is.

Na wat rondwandelen over de rotsen bij de vuurtoren en het maken van foto's voor het thuisfront, gingen we op weg naar het dorpje Fisterra. Na een *menu turistica* in een plaat-

selijk restaurantje reden we naar de albergue. De grote hoeveelheid rugzakken voor de deur beloofde weinig goeds. Nadat we een tijdje in een rij hadden gewacht, bleek inderdaad dat er geen plaats was voor fietsers. De wandelaars gingen voor en zelfs een aantal wandelaars moest op zoek naar een alternatieve slaapplek. We kregen op vertoon van onze *credenciales* een keurig verzorgde verklaring dat we de Camino Jacobeo op deze plaats hadden volbracht. Het kostbare kleinood werd opgeborgen bij de *compostela* die we in Santiago hadden ontvangen.

We reden terug naar Sardineiro. Tegenover het terras waar we 's ochtends koffie hadden gedronken was een camping. Daar aangekomen bleek dat deze pas een week later open zou gaan, maar de eigenaar had er geen bezwaar tegen als we in onze tent op het terrein zouden overnachten. Hij had het sanitair al in gereedheid gebracht en daar konden we gebruik van maken. Op de camping troffen we het echtpaar aan waarmee we eerder die dag koffie hadden gedronken. Nadat ik gedoucht had, kwam een andere pelgrim de camping oprijden. Hem hadden we ook al eerder op onze tocht ontmoet en we waren in Santo Domingo de la Calzada toen zijn fiets werd gestolen. Hij had in Spanje een nieuwe fiets gekocht, was naar Santiago gereden en was nu op weg naar de kaap. Ook hij kende het echtpaar en besloot om een plaatsje te zoeken in het hotelletje tegenover de camping.

Na het avondeten zaten we gezellig bij elkaar op het terras van het hotelletje. Henk, het echtpaar Wim en Saabke, mijn twee reisgenoten en een zeventigjarige Groningse psychiater die vanuit zijn woonplaats een soort

alternatieve fietstocht naar Santiago en Finis-terre maakte. Zijn motto, luisteren is mijn vak, praten is mijn hobby, zorgde voor een geanimeerd gesprek over de tocht, onze persoonlijke motieven en de schoonheid van dit ongerepte stukje Spanje. Katholieken, protestanten en een atheïst zaten gebroederlijk rond de tafel en verkenden met respect elkaars drijfveren.

Later op de avond haalde Henk een zakje chocoladeschelpen tevoorschijn. Hij had ze gekocht in Jacca en wilde ze niet mee terug naar huis nemen. Het leek hem een leuk idee om ze ter plekke samen op te eten. Met mijn zakmes werden de schelpen in stukken verdeeld en opgegeten. Een bijzonder moment op een bijzondere plaats. We namen afscheid van elkaar en gingen naar bed.

De volgende ochtend fietsten we terug naar Santiago. Na een laatste blik op de vuurtoren die in de verte in de ochtendzon lag te schitteren, namen we in stilte afscheid van de moordkust en begonnen aan de klim terug naar Olveiroa. Bij Pino do Val kozen we voor een kortere route terug. Met een stugge wind op kop reden we richting Santiago. Halverwege kregen we deze wind schuin vanachter en daardoor werden de beklimmingen onderweg een stukje makkelijker. In één ruk reden we naar Bertamirans en van daaruit terug naar Santiago.

De mevrouw bij de voetgangersoversteekplaats kon niet weten dat de ontmoetingen, de bijzondere dingen die we hadden meegemaakt, de toevalligheden en de ervaringen onderweg, voor ons deze tocht meer dan waard hadden gemaakt. Voor haar betekende dat niets, voor ons alles. 🍂